

Sygn. akt V CSK 33/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa D. spółki jawnej w D.

przeciwko E. S.A. w B. i Gminie W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 maja 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 września 2018 r., sygn. akt I AGa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od strony powodowej na rzecz E. S.A. kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset) i na rzecz Gminy W. kwotę 4050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelacje strony powodowej D. Spółka Jawna w D. i strony pozwanej E. S.A. w B. od wyroku Sądu Okręgowego we W. z dnia 21 lipca 2017 r., którym Sąd ten zasądził na rzecz powódki kwotę 110.494,92 zł wraz z ustawowymi odsetkami solidarnie od pozwanych E. S.A. i Gminy W. oraz kwotę 186.911,93 zł wraz z ustawowymi odsetkami od pozwanej E. S.A., a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Powódka w skardze kasacyjnej powołała podstawę przewidzianą w art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Istotne zagadnienie prawne powiązała z potrzebą wyjaśnienia, czy wymienienie roszczenia jednej ze stron w oświadczeniu o potrąceniu i uznanie go za wymagalne, zgodnie z przesłanką z art. 498 § 1 k.c., stanowi uznanie roszczenia, o którym mowa w art. 123 § 1 pkt 2 k.c., i tym samym przerywa bieg przedawnienia. Kolejne zagadnienie prawne dotyczy wykładni art. 498 § 1 k.c. w zw. z art. 494 k.c. w kontekście możliwości skutecznego potrącenia kar umownych przewidzianych w umowie między stronami w sytuacji wcześniejszego odstąpienia od umowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty

jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym.

Przedstawienie we wniosku przesłanki występowania istotnego zagadnienia prawnego obliguje skarżącego do sformułowania tego zagadnienia oraz przedstawienia odrębnej, pogłębionej analizy prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002, Nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, niepubl.). Wymaga to przytoczenia argumentów wskazujących na rozbieżne oceny prawne lub możliwość takich ocen w kontekście przepisów prawnych, w związku z którymi zagadnienie zostało sformułowane. Powinno ono odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Jednocześnie rzeczą skarżącego jest wykazanie, że rozstrzygnięcie zagadnienia jest konieczne dla rozpoznania sprawy oraz innych podobnych spraw.

Przedstawienie tej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania nie odpowiada powyższym wymaganiom. Jeżeli chodzi o sformułowane we wniosku zagadnienie prawne na tle art. 123 § 1 pkt 2 w zw. z art. 498 § 1 k.c., to skarżąca nie przedstawiła go w sposób generalny i abstrakcyjny, nie poparła go także odpowiednią argumentacją prawną, a przedstawiony wywód ogranicza się w istocie do polemiki ze stanowiskiem Sądów *meriti* odnośnie do kwestii, czy w okolicznościach rozpoznawanej sprawy doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia powódki na skutek powołania się przez pozwaną w piśmie procesowym na wcześniej złożone oświadczenie o potrąceniu swojej wierzytelności z tytułu kar umownych z wierzytelnością strony powodowej. Ponadto, pomimo kazuistycznego sformułowania zagadnienia, nie można także przyjąć, że ma ono znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, skoro skarżąca przeoczyła, że Sąd Apelacyjny – w odróżnieniu od Sądu Okręgowego – uznał, że roszczenie powódki w tym zakresie podlegało oddaleniu nie z powodu jego

przedawnienia, ale z powodu skutecznego potrącenia z tą kwotą kary umownej w tej samej wysokości.

Przedstawiony we wniosku wywód nie spełnia powyższych wymagań również w odniesieniu do kolejnego wskazanego przez skarżącą zagadnienia prawnego, dotyczącego wykładni art. 498 § 1 k.c. w zw. z art. 494 k.c. w kontekście możliwości skutecznego potrącenia kar umownych przewidzianych w umowie między stronami w sytuacji wcześniejszego odstąpienia od umowy. Skarżąca ponownie ograniczyła się w zasadzie do przedstawienia własnego stanowiska w tej kwestii na tle konkretnych okoliczności przedmiotowej sprawy. Sformułowanemu zagadnieniu nie towarzyszy prawne uzasadnienie, w którym powinny być przedstawione różne sposoby interpretacji wskazanych przepisów, wynikające z orzecznictwa lub piśmiennictwa. Podkreślić należy, że zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska w związku z przedstawionym problemem, a w przypadku istnienia rozstrzygnięcia problemu – że zaszły okoliczności faktyczne uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5). Nie można przyjąć, że skarżąca wykazała zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania, skoro nie odniosła się w ogóle do stanowiska przyjętego w orzecznictwie Sądu Najwyższego w tej kwestii, które nie wyklucza co do zasady możliwości dochodzenia kary umownej zastrzeżonej za nieterminowe wykonanie zobowiązania, także w sytuacji, gdy doszło do niewykonania umowy w następstwie odstąpienia od umowy (por. wyroki z dnia 5 października 2006 r., IV CSK 157/06, OSNC 2007, nr 7-8, poz. 114, z dnia 20 października 2006 r., IV CSK 154/06, OSNC 2007, nr 7-8, poz. 117, z dnia 2 października 2007, II CNP 101/07 niepubl., z dnia 28 czerwca 2017 r., IV CSK 525/16, niepubl.).

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania

kasacyjnego rozstrzygnięto na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

aj